

FSV-

Föreningen Sveriges Vatten- och Vindkraftskommuner-
och regioner

Verksamhetsrapport 2024/2025

Verksamhetsrapport 2024/2025

Föreningen Sveriges Vattenkraftskommuner bildades vid ett möte i Östersund den 3 juni 1999. Vid årsstämman år 2015 beslutades om ändring av föreningens namn till Föreningen Sveriges Vattenkraftskommuner- och regioner. Föreningen utvidgades verksamhetsmässigt vid årsstämman den 24 september 2020 till Föreningen Sveriges Vatten- och Vindkraftskommuner- och regioner.

Erik Lövgren, KSO Ånge kommun valdes till föreningens nye ordförande vid årsstämman i Hudiksvall den 31 maj 2024. Från och med årsstämman 2024 administreras föreningen i huvudsak från Ånge kommun.

Föreningen bestod vid senaste årsskiftet av 38 medlemmar, 35 primärkommuner och 3 regioner. De 35 primärkommunerna hade sammanlagt 571 287 invånare den 31 december 2024. De tre medlemsregionerna hade 31 december 2024 ett invånarantal på sammanlagt 626 730.

(Källa: SCB)

Medlemmar

De 38 medlemmarna fördelar sig enligt nedan:

Norrbottn	5	(varav en är region Norrbotten)
Västerbotten	3	
Västernorrland	3	
Jämtland	8	(varav en är region Jämtland/Härjedalen)
Gävleborg	6	
Dalarna	8	
Värmland	4	(varav en är region Värmland)
Halland	1	

Under 2024 hade föreningen glädjen att välkomna 4 nya medlemskommuner i form av Piteå, Hudiksvall, Nordanstig och Härnösand. Ingen medlem lämnade föreningen.

De 38 medlemmarna är 2024 följande:

Arjeplog, Boden, Gällivare, Piteå, Region Norrbotten, Malå, Robertsfors, Storuman, Sollefteå, Härnösand, Ånge, Berg, Härjedalen, Krokoms, Ragunda, Strömsund, Åre, Östersund, Region Jämtland/Härjedalen, Bollnäs, Ljusdal, Ovanåker, Söderhamn, Hudiksvall, Nordanstig, Avesta, Malung-Säter, Mora, Orsa, Rättvik, Säter, Vansbro, Älvdalen, Hagfors, Sunne, Torsby, Region Värmland och Laholm.

Föreningens syfte är att skapa opinion för att vatten- och vindkraftskommunerna och berörda regioner ska få del i de värden kraftproduktionen genererar i form av naturresursåterhäring. Kommunerna och regionerna ska därvid tillförsäkras stabila och förutsägbara intäkter.

Föreningen är partipolitiskt neutral och tar inte ställning för eller emot utbyggnad av vatten- eller vindkraft.

Svensk elproduktion – en regional översikt

Sveriges elproduktion och installerade effekt skiljer sig över regionerna – men beskrivs år 2024 vara 99 procent fossilfri. Den svenska totala elproduktionen låg på 169.8 TWh under 2024.

I norra Sverige, SE1, är vattenkraften fortsatt den självklara grundbulten i systemet och produktionen uppgick under 2024 till 16,7 TWh, vilket är en minskning med 13 procent från året före. Vindkraften har vuxit i regionen och utgör nu en produktion på 7,45 TWh (+31%) av SE1:s totala produktion på 25 TWh.

I område SE2 är vindkraften på stark frammarsch och har därtill den största andelen vindkraft av alla Sveriges elområden. Elproduktionen år 2024 är 34,7 TWh (+4%) för vattenkraft och 17 TWh (+23%) för vindkraft.

Elområde SE3 är produktionen mångsidig med en blandning av kärnkraft, vindkraft och värmekraft. Under 2024 producerades den största mängden el här med en tyngdpunkt på kärnkraft på 48,7 TWh följt av vindkraft på 4,4 GW, värmekraft 3,4 GW, vattenkraft 2,6 GW och solkraft 1,9 GW.

Elproduktionen i SE4 var under 2024 11,1 TWh, där vindkraften dominerar kraftslagen med sina 5,9 TWh.

(Källa: Energiföretagen)

Styrelsen för Föreningen Sveriges Vatten- och Vindkraftskommuner- och regioner

Styrelsen består utöver ordföranden av 14 ordinarie ledamöter och 14 ersättare. Under 2024/2025 har styrelsen bestått av följande ordinarie ledamöter och ersättare:

Ordinarie ledamot

Ordförande Erik Lövgren,	Ånge
1:e vice ordf. Anders Rosell,	Orsa
2:e vice ordf. Jonas Andersson,	Ragunda
Jan-Anders Perdal,	Region Norrbotten
Sten-Åke Nilsson,	Arjeplog
Veronika Håkansson	Storuman
Åke Hantoft	Laholm
Kjell-Åke Sjöström	Sollefteå
Ulrika Frestadius	Sollefteå
Magnus Andersson	Östersund
Ulf Nyman	Ljusdal
Björn Mårtensson	Ovanåker

Gunilla Berglund

Erik Evestam

Ola Persson

Avesta

Region Värmland

Sunne

Ersättare

Lena Goldkuhl

Stefan Ovrell

Roland Gustafsson

Anders Lundin

Mats-Ola Westin

Jan Söderström

Johannes Andersson

Lennart Raswill

John-Erik Jansson

Mikael Löthstam

Anna Bength

Torbjörn Zakrisson

Anna Melin Nyström

Boo Westlund

Boden

Gällivare

Storuman

Vansbro

Sollefteå

Ånge

Östersund

Ragunda

Söderhamn

Hudiksvall

Mora

Älvdalen

Torsby

Hagfors

Styrelsens möten 2024/2025

Styrelsen har haft sju sammanträden mellan stämman i maj 2024 och mars 2025 och planerar ett möte i maj i samband med stämman, vilket summerar till 8 sammanträden under verksamhetsåret. Två av sammanträdena kommer att ha skett fysiskt och resterande digitalt.

Bokslut för år 2024

Föreningen anordnade en styrelseträff i Stockholm i februari,

årsstämmodagar i Hudiksvall den 30-31 maj 2024 samt en riksdagshearing i Stockholm den i oktober. Övriga aktiviteter i form av påverkansarbete och styrelseträffar sker i huvudsak digitalt och drar inte föreningens kostnader i någon större utsträckning. Utrymmet för externa tjänster har tagits i anspråk i förhållandevis liten utsträckning. Föreningens största kostnadspost är sekretariat i form av löner och arbetsgivaravgifter. Under 2024 byttes funktionärer i sekretariatet ut efter stämman och det ledde till en överlämning i juni och dubbla ersättningar för samma månad. Intäkterna för 2024 var i stort sett på samma nivå som för 2023. Årets resultat 2024 landade på ca 57 tkr att jämföras med ca 51 tkr för 2023.

Den löpande administrationen har under 2024 fortsatt utförts av Företagsservice i Bollnäs AB, Ewa Eriksson Westin. Under 2025 pågår en överföring av administrationen till Ånge kommun, närmare bestämt till Ånge energi och administratör Maria Karlberg.

Aktiviteter och bevakningsfrågor 2024/2025

Vindkraftsfrågan har varit i fokus för mycket av föreningens arbete under 2024 och egentligen alltjämt sedan vindkraften inkluderades i föreningens påverkansarbete från och med stämman 2020.

Trots positiva utsikter står vindkraftsutbyggnaden och den gröna omställningen inför utmaningar. En stor del av de vindkraftsplaner som läggs fram för kommunala beslut röstas ned. Därför har stora förväntningar ställts till resultaten av regeringens utredning SOU 2023:18 "Värdet av vinden" som publicerades i april 2023. Utredningens förslag tog sikte på att kompensation, incitament och planering för en hållbar framtid är nyckelfaktorer för att få kommunerna med på den gröna omställningen. Allt sedan utredningen tillkännagavs har föreningen bevakat och sökt kontakt med regeringsföreträdare för att följa frågan.

I regeringens budgetproposition för 2025 som presenterades i september

2024 föreslogs en rad satsningar för att säkra en ökad och trygg energiförsörjning och innebar bland annat förslag om ersättning till kommuner för vindkraftsutbyggnad. För att öka incitamenten för kommuner att tillstyrka ny vindkraft och kompensera de kommuner som redan låtit vindkraft byggas föreslår regeringen ett stöd till kommuner som kan motsvara den fastighetsskatt som vindkraften i kommunen gett upphov till.

Satsningen föreslås uppgå till 340 miljoner kronor 2025, 370 miljoner för 2026 och 400 miljoner för 2027.

Detaljutförningen av stödet har dock låtit vänta på sig och i skrivande stund i april 2025 har ännu ingenting kommunicerats officiellt. Dock har föreningens kansli i sina kontakter med företrädare för ansvarigt departement tagit del av information om att det de facto kommer att tillskapas en långsiktig kompensationsmodell för kommunerna motsvarande fastighetsskatten i enlighet med det som meddelades av regeringen hösten 2024 men att processen med detaljutförningen varit komplex och tagit mer tid än planerat.

Stämmodagarna den 30-31 maj 2024 genomfördes i den nya medlemskommunen Hudiksvall. Föreläsningar kring havsbaserad vindkraft, utredningsarbetet kring detsamma, den gröna omställningen i norr samt den norska ersättningsmodellen för naturresursåterbäring var några av inslagen på en uppskattad träff. Hudiksvall var värdkommun med KSO Mikael Löthstam i spetsen för en fantastisk god och trevlig middag med havsutsikt på hotell Strandpiren.

Årsstämmoförhandlingarna förlöpte enligt plan under hedersordförande Per Söderbergs trygga ledning och där valberedningens förslag på ny styrelse och styrelseordförande röstades igenom. Föreningens avgående ordförande Ingvar Persson, Bollnäs samt sekreterare Anders Wikström, Bollnäs avtackades efter lång och trogen tjänst. Till ny ordförande valdes KSO i Ånge, Erik Lövgren.

Ordförande Erik Lövgren representerade FSV när han i augusti 2024 bevistade vår norska systerförening LVK:s möte i Röros. Där beskrevs vattenkraften, ”juvelen i det norska kraftsystemet”.

Den 22 oktober anordnade föreningen en riksdagshearing i Stockholm med stöd av riksdagsledamot Malin Larsson (s,) som stod som ansvarig inbjudare.

Programmet bestod av föreläsningar från SKR, utredare Mattias Schain, jurister från vår norska systerorganisation LVK, Svensk Vindenergi samt energibolaget Fortum. Riksdagshearingen besöktes av ett knappt 10-tal riksdagsledamöter med representation från sex av riksdagens partier. Dagen kantades av intressanta diskussioner. Efterspelet av evenemanget ledde till en gemensam debattartikel mellan Fortum och FSV med budskapet om att ett tydligt värde för lokal elproduktion bidrar till brett engagemang för elektrifieringen. Ett stort antal politiker med olika partifärg och från olika kommuner och regioner från föreningens led skrev under debattartikeln som publicerades i Dagens Samhälle.

Föreningen FSV har glädjande nog utsetts till remittent i två nya promemorior/betänkanden under första delen av 2025, och tros vara ett resultat av föreningens enträgna påverkansarbete genom åren. Den första remissen handlar om ”Höjd fastighetsskatt på vindkraftverk” och den andra omfattar frågan om ”Skydd för biologisk mångfald i havsområden utanför nationell jurisdiktion”

Föreningen har under inledningen av 2025 haft dialog med Business Region Mitt -Väst i Danmark som representerar sju danska kommuner som tillsammans producerar en tredjedel av Danmarks gröna energi. Utbytet syftar till att skapa dialog och opinion kring hur lokal värdebeholdning i våra

nordiska länder kan bidra till en fossilfri omställning. Föreningen har sedan tidigare ett utbyte med den norska systerföreningen LVK. I samband med årsstämman i Härnösand i maj 2025 har också en finländsk systerförening inbjudits för att berätta om den finska modellen vad gäller vindkraften.

Dialogen mellan föreningarna i Norden handlar i skrivande stund om att eventuellt tillskapa en samnordisk träffpunkt och konferens i framtiden för våra gemensamma frågor.

Föreningen har under verksamhetsåret inbjudits till några seminarier och konferenser och där deltagit i paneldebatter. Under februari 2025 deltog ordförande Erik Lövgren till exempel i ett seminarium anordnat av Umeå Universitet i Skellefteå. Temat för konferensen var ”Varför är det så bråttom med den gröna omställningen?

Det nya kansliet har i skrivande stund följt föreningen under ett helt verksamhetsår då årsstämman 2025 närmar sig. Vi tackar ödmjukast för förtroendet och hoppas kunna fortsätta att tillsammans med alla goda krafter inom och utom FSV arbeta för bättre förutsättningar för lokal naturresursåterbäring från kraftproduktion i Sverige.

En delseger får nog regeringens besked om att stöd motsvarande fastighetsskatten ska återföras till vindkraftskommunerna. FSV:s förhoppning är att vårt mångåriga påverkansarbete har bidragit till att ”urholka stenen”. Förhoppningen är att långsiktiga spelregler kan etableras, dels för vindkraften som nu föreslås men i förlängningen också för vattenkraften. Vårt påverkansarbete fortsätter med oförminskad kraft.

Ånge i april 2025

Erik Lövgren
Ordförande

Charlotta Kristow
Sekreterare

